

ประชุมเวทีวิชาการการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมด้านสุขภาพ จังหวัดชัยภูมิ ประจำปี ๒๕๖๖
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ

๑. ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์
๒. ชื่อผู้เสนอผลงาน : นางสาววัลรัตน์ น้อยดี แพทย์แผนไทย
๓. ชื่อผู้ร่วมผลงาน : นายวิเชียร มิตรมาตร แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ
นางสุนันทา สนั่นนารี เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน
ทีมสหวิชาชีพ โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์
๔. ต้องการเสนอผลงานเรื่อง : การฟื้นฟูสุขภาพมารดาหลังคลอดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยเชิงรุกในชุมชน
๕. เบอร์โทรติดต่อ : ๐๘๘-๐๕๔๐๗๗๘
๖. ระบุประเภทผลงาน
 - ๖.๑ ผลงานวิจัย
 - ๖.๒ R๒R
 - ๖.๓ การพัฒนาระบบงาน (CQI)/ผลงานเด่น (Best practice)
 - ๖.๔ ผลงานสิ่งประดิษฐ์ (Innovations)
 - ๖.๕ เรื่องเล่าเร้าพลัง (Story Telling)
๗. รูปแบบผลงานที่นำเสนอ
 - ๗.๑ บรรยาย
 - ๗.๒ โปสเตอร์
 - ๗.๓ อื่นๆ ระบุ.....

กรุณาส่งถึง กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล ชั้น ๑ อาคารภูมิภักดี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ
หรือ E-mail : pupae.happy1501@gmail.com ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เพื่อรวบรวมและ
พิจารณาดำเนินการต่อไป

๑. **ชื่อผลงาน/โครงการพัฒนา :** การฟื้นฟูสุขภาพมารดาหลังคลอดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยเชิงรุกในชุมชน

๒. **คำสำคัญ :** มารดาหลังคลอด, การฟื้นฟูสุขภาพ, การแพทย์แผนไทย

๓. **สรุปผลงานโดยย่อ :**

โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์ ให้บริการฟื้นฟูสุขภาพมารดาหลังคลอดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย ตามมาตรฐานวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ได้วิเคราะห์ปัญหาและทบทวนโอกาสพัฒนา ปรับกระบวนการให้บริการมารดาหลังคลอดโดยออกให้บริการเชิงรุกในชุมชน โดยแพทย์แผนไทย พยาบาลวิชาชีพ ทีมสหวิชาชีพ ร่วมกับเครือข่าย รพ.สต. ส่งผลให้มารดาหลังคลอดได้รับการฟื้นฟูสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖ (ต.ค.๒๕๖๕ - มี.ค. ๒๕๖๖) มีมารดาหลังคลอดที่ได้รับการฟื้นฟูสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย จำนวน ๕๐, ๖๕ และ ๓๖ ราย ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙๗, ๕๖.๕๒ และ ๖๔.๒๘ ตามลำดับ โดยเฉพาะมารดาหลังคลอด ในชุมชนที่เข้าถึงยาก ได้รับการฟื้นฟูสุขภาพหลังคลอดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นการส่งเสริมสุขภาพมารดาหลังคลอดได้อย่างมีคุณภาพและปลอดภัย

๔. **ชื่อและที่อยู่ขององค์กร :** โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์ ๕๕๕ หมู่ ๑ ตำบลบ้านยาง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

๕. **สมาชิกทีม :** นางสาววัลรัตน์ น้อยดี แพทย์แผนไทย, นายวิเชียร มิตรมาตร แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ,
นางสุนันทา สนั่นนารี เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน

๖. **เป้าหมาย :** มารดาหลังคลอดได้รับการฟื้นฟูสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น

๗. **ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ :**

กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายและกำหนดให้สถานบริการของรัฐจัดบริการด้านการแพทย์แผนไทยในระบบประกันสุขภาพแห่งชาติ รวมถึงการฟื้นฟูสุขภาพมารดาหลังคลอดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยเข้าสู่ระบบบริการภาครัฐในทุกระดับตั้งแต่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป จนถึงโรงพยาบาลศูนย์ ซึ่งมีกิจกรรมหลักในการให้บริการ คือ การนวด การประคบ การทักหม้อเกลือ การอบสมุนไพร การให้คำแนะนำเกี่ยวกับยาสมุนไพร และการปฏิบัติตัวหลังคลอด เพื่อให้บริการฟื้นฟูสุขภาพร่างกายของมารดาหลังคลอด ได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัย

โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์ เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด F๒ พื้นที่ส่วนใหญ่ยังมีความเป็นชนบท ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ มีมารดาคลอด จำนวน ๑๓๙ และ ๑๑๕ ตามลำดับ และได้เปิดให้บริการฟื้นฟูสุขภาพมารดาหลังคลอดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยอย่างต่อเนื่อง แต่จากการทบทวน พบว่า จำนวนมารดาหลังคลอดที่ได้รับการฟื้นฟูสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยยังมีจำนวนน้อย ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ จำนวน ๕๐ และ ๖๕ ราย ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙๗ และ ๕๖.๕๒ ตามลำดับ (ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ ๘๐ ; เกณฑ์ตัวชี้วัดหน่วยงาน) สาเหตุคือส่วนใหญ่มารดาหลังคลอดอาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบท ห่างไกลจากโรงพยาบาล การเดินทางเข้ามารับบริการมีความยากลำบาก รวมถึงมีข้อจำกัดเกี่ยวกับสภาพสังคม ทำให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงการฟื้นฟูสุขภาพมารดาหลังคลอดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์ จึงได้เห็นถึงความสำคัญในการฟื้นฟูสุขภาพมารดาหลังคลอดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย จึงพัฒนาการให้บริการการฟื้นฟูสุขภาพมารดาหลังคลอดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยเชิงรุกในชุมชน เพื่อให้มารดาหลังคลอดได้รับการอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๘. **กิจกรรมการพัฒนา :**

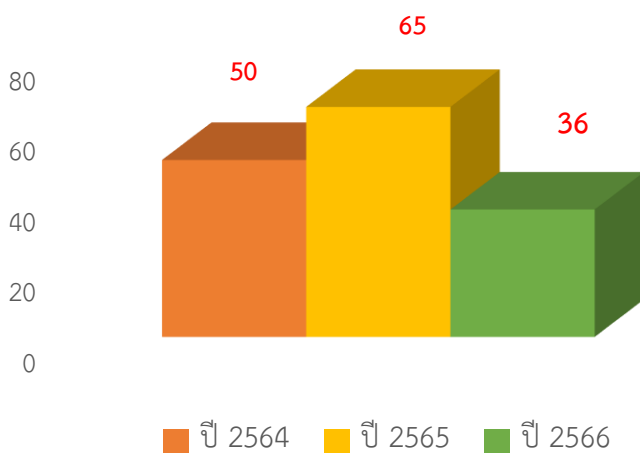
๑) จัดประชุมแพทย์แผนไทย พยาบาลวิชาชีพ ทีมสหวิชาชีพ และเครือข่ายรพ.สต. ทบทวนผลการดำเนินงาน และวิเคราะห์โอกาสในการพัฒนา เพิ่มการเข้าถึงบริการฟื้นฟูสุขภาพมารดาหลังคลอด

๒) จัดทำแนวทางการให้บริการฟื้นฟูสุขภาพมารดาหลังคลอด ออกให้บริการเชิงรุกในชุมชน โดย

- I. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยเกี่ยวกับการดูแลมารดาหลังคลอดผ่านทางสื่อ Social Media ของหน่วยงาน ประชาสัมพันธ์ทั้งในโรงพยาบาลและเชิงรุก เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการฟื้นฟูสุขภาพมารดาหลังคลอดแก่หญิงตั้งครรภ์ในคลินิกโรงเรียนพ่อแม่ ลูก
- II. ให้บริการมารดาหลังคลอดที่แผนกห้องคลอด โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์ เช่น การประคบสมุนไพร การนวดกระตุ้นการไหลของน้ำนม แนะนำการใช้สมุนไพร และการปฏิบัติตัวหลังคลอด
- III. ประสานกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่อำเภอเกษตรสมบูรณ์ ส่งรายชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เพื่อติดต่อสอบถาม และทำการนัดหมายเพื่อเข้ารับบริการ
- IV. ออกให้บริการฟื้นฟูสุขภาพหลังคลอดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่นัดหมายไว้ และแนะนำการฟื้นฟูสุขภาพหลังคลอดในโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

๙. การประเมินผลการเปลี่ยนแปลง :

ข้อมูล/ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖* (ต.ค.- มี.ค.๖๖)
จำนวนมารดาหลังคลอดที่เข้ารับบริการศาสตร์การแพทย์แผนไทย (คน)	เพิ่มขึ้น	๕๐	๖๕	๓๖ (ผลงานสะสม)
ร้อยละมารดาหลังคลอดที่ได้รับบริการด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย	> ๘๐	๓๕.๙๗ (๕๐/๑๓๙)	๕๖.๕๒ (๖๕/๑๑๕)	๖๔.๒๘ (๓๖/๕๖) (ผลงานสะสม)
ร้อยละมารดาหลังคลอดมีความพึงพอใจหลังได้รับบริการด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย	> ๘๐	N/A	N/A	๙๘.๕๒

๑๐. บทเรียนที่ได้รับ :

๑. มารดาหลังคลอดได้เข้าถึงบริการฟื้นฟูและส่งเสริมสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย โดยแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลวิชาชีพ ทีมสหวิชาชีพ และเครือข่าย รพ.สต. ส่งผลให้มารดาหลังคลอดมีสุขภาพที่ดีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ
๒. ด้วยการประสานความร่วมมือกันของทีมผู้ให้บริการทั้งในและนอกโรงพยาบาล ทำให้มารดาหลังคลอดได้รับบริการฟื้นฟูสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยได้อย่างทั่วถึงและเพิ่มมากขึ้น

๑๑. การติดต่อกับทีมงาน : นางสาววัลรัตน์ น้อยดี แพทย์แผนไทย โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์ โทร. ๐๔๔-๘๖๙๑๓๗ ต่อ ๑๔๒ มือถือ: ๐๘๘-๐๕๔๐๗๗๘ E-mail: nan.๑๗๒๙@hotmail.com